

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี. (2548). สมอและการเรียนรู้. วารสารหมอชาวบ้าน 27 (317):17-26.
- กิ่งแก้ว แสงสว่าง. (2545). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อความว่าเหวของผู้สูงอายุ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกษม ตันติผลาชีวะและกุลยา ตันติผลาชีวะ. (2528). การรักษาสุขภาพในวัยสูงอายุ.
กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- เกริกศักดิ์ บุญญานุพงศ์และคณะ. (2533). ชีวิตคนชราในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรัสวรรณ เทียนประภาสและพัชรี ตันศิริ. (2536). การพยาบาลผู้สูงอายุ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- จารุพรรณ ทรัพย์ปรง. (2539). ผลการสอนจิตรกรรมที่มีต่อการรับรู้ทางศิลปศึกษาของ
ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
ภาคศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุพรรณ ทรัพย์ปรง. (2542). จิตรกรรมกับผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์ สถาบัน
ราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตสมร วุฒิพงษ์. (2543). ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพจิต ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาการพยาบาล
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา วงศ์อำไพ. (2545). การศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดสำหรับเด็กที่มีความพร่อง
ทางสติปัญญา. ผลงานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- จีรนาฏ ยิ่งศักดิ์มงคล. (2544). ผลการสอนโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ต่อการ
เห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฉวีวรรณ ภิรมย์ชม. (2547). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความจำของผู้สูงอายุ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชมานันท์ บัวงาม. (2539). ผลการใช้กระบวนการกลุ่มและการออกกำลังกายต่อการลดความจำของผู้สูงอายุในตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชไมพร มุขโต. (2525). ผลการใช้กิจกรรมในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้น ป. 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2543). การวิจัยทางศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธนาการพิมพ์ จำกัด.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2544). ศิลป์ : ยิน ยล สัมผัส. กรุงเทพมหานคร: บริษัทฟอร์แมท แอสโซซิเอตส์ จำกัด.
- ชุตีวรรณ ฟองสุวรรณ. (2539). ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครกับการดูแลของภาครัฐและเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ถวิล ธาราโกชน์. (2523). กระบวนการกลุ่ม. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี.
- ทัศนา บุญทองและวรรณวิไล จันทราภา. (2530). เอกสารการสอนชุดวิชาประเมินและแนวโน้มทางการพยาบาล หน่วยที่ 14-15. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ทิตนา แชนณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บรูพาศิลป์การพิมพ์.
- ธิดา มีศิริ. (2541). การศึกษาความจำของผู้สูงอายุในชุมชนแออัดในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงลักษณ์ บุญไทย. (2539). ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุและความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นภาพร ชโยวรรณและจอห์น โนเดล. (2539). รายงานการสำรวจสภาวะผู้สูงอายุในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรลุ ศิริพานิชและคณะ. (2531). พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่อายุยืนยาวและแข็งแรง. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- บุญใจ ศรีสถิตยน์ราฎร. (2547). ระเบียบและวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทยูแอนดีไอ อินเตอร์มีเดีย จำกัด.
- ประคอง กรรณสูต. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ โรจน์พลาฎร กุ๊ช และ ยุวดี ฤาชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัยทางการพยาบาลและการใช้โปรแกรม SPSS for Windows. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุดทองจำกัด.
- เปรมฤดี ศรีราม. (2539). การศึกษาความจำเพาะและการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรเพ็ญ ส้มภา. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสุขภาพ สัมพันธภาพในครอบครัว ความจำเพาะ และภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัฒนาสังคมและสวัสดิการ, กรม. (2549). สถานสงเคราะห์[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.dsdw.go.th/department/t_songkrew.php[18 มีนาคม 2549].
- พีรยา นพรัตน์. (2547). ทักษะของบุคลากรต่ออารมณ์มีส่วนร่วมของครอบครัวผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ญพโยม เขยสมบัติ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความจำเพาะในผู้ป่วยสูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรังที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสรา อารมณชื่น. (2547). การศึกษาลักษณะและผลของการใช้มิติทางเทคโนโลยีการเรียนการสอนศิลปะเพื่อบำบัดสภาพจิตใจแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาครุศาสตร์

เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

- ยุวดี ฤชาและคณะ. (2540). **วิจัยทางพยาบาล**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรืองรอง ชาญวุฒิธรรม. (2547). **คนชราในสถานสงเคราะห์ : ชีวิตและตัวตน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชามานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤดีดาว ช่างสาน. (2542). **ภาวะสุขภาพผู้สูงอายุที่ย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครหาดใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิศา มัทยา. (2543). **ผลของการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มต่อการลดความหวาดเหวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านเขาบ่อแก้ว จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันเพ็ญ เขียมจ้อยและสุพรรณิ เตரியมวิศิษฎ์. (2535). **ศึกษาเปรียบเทียบระดับความหวาดเหวระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราและผู้สูงอายุที่อยู่ที่บ้าน**. สถาบันชีวิตวิทยาและสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ.
- วัลลภา โคลิตานนท์. (2542). **ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาทางอารมณ์และพฤติกรรมต่อการลดความหวาดเหวในผู้สูงอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา นาควัชระ. (2548). **เหงาได้...ก็หายได้**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- วินิจ เกตุขำและคมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2522). **กระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร: พีระพัสณา.
- วิภาวี คงอินทร์. (2537). **การพยาบาลผู้สูงอายุ**. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศรีวรรณ ดันศิริ. (2535). **ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการลดความซึมเศร้าของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราวาสนะเวศม์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ศิริอร สิ้นธุ. (2544). การพัฒนาวิธีการบำบัดทางการพยาบาล. การประชุมวิชาการชมรม
พยาบาลโรคหัวใจและทรวงอกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 14. 29-30 มิถุนายน 2544: 77-86.
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. (2540). พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์การศาสนา.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2550). สารประชากรประจำปีที 16 มกราคม 2550.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข. (2545). มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชและ
สุขภาพจิต เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2540). แนวคิดของการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง. สารสภากาพยาบาล 12
(2): 30-32.
- สาวิตรี ลิ้มชัยอรุณเรือง. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้กระบวนการสูงอายุและคุณภาพชีวิต.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สิริสมร สุขสวัสดิ์. (2534). ผู้สูงอายุกับความคาดหวังในการเข้ารับการสงเคราะห์ประเภทเสีย
ค่าบริการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล. (2544). หลักสำคัญของเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิชัย จิตะพันธ์กุลและคณะ. (2545). ผู้สูงอายุในประเทศไทย รายงานการทบทวนองค์
ความรู้และสถานการณ์ในปัจจุบันตลอดจนข้อเสนอแนะทางนโยบายและการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีรา ตั้งตระกูล. (2537). การศึกษาแรงสนับสนุนทางสังคมและปัจจัยที่มีส่วนบุคคลที่มีผลต่อ
ความจำเหวในผู้ป่วยสโตรค. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาล
ผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพรรณิ นันทชัย. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างความจำเหวและสุขภาพของผู้สูงอายุ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และคัลยศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาวดี พุฒิน้อย และคณะ. (2546). ผู้สูงอายุกับกิจกรรมบำบัด. ภาควิชากิจกรรมบำบัด
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: ศูนย์การพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุรีย์ กาญจนวงศ์ และคณะ. (2538). รายงานการวิจัยภาวะสุขภาพอนามัยและการดูแลตนเองเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอลทีเพรสจำกัด.
- สุนีย์ เกี่ยวกิ่งแก้ว. (2527). การพยาบาลจิตเวช. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ปอง.
- สำนักงานส่งเสริมพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2549). **ไขข้อสงสัยผู้สูงอายุ**[ระบบออนไลน์]: แหล่งที่มา <http://www.oppo.opp.go.th/info/doubt.htm>. [3 มีนาคม 2549].
- สำนักงานส่งเสริมพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2549). **ข้อมูลด้านผู้สูงอายุ**[ระบบออนไลน์]: แหล่งที่มา <http://www.oppo.opp.go.th/info/Binder 1.pdf>. [3 มีนาคม 2549].
- อังคณา ตันท์เอกคุณ. (2545). **คุณภาพการดูแลและความคาดหวังของผู้สูงอายุที่พักอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภา ใจงาม. (2533). **พยาบาลกับการส่งเสริมสุขภาพจิตสังคมของผู้สูงอายุ**. *วารสารการพยาบาล* 39 (2): 140-149.
- อุดม เพชรสังหาร. (2548). **ศิลปะกับการพัฒนาสมองมนุษย์**. *วารสารหมอชาวบ้าน* 27 (317): 27-29.

ภาษาอังกฤษ

- Aissen, C. M. (1987). *Esthetic training of the elderly...with special reference to the therapeutic effects of pictorial creative activities*[Online]. Available from: <http://ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=retrieve7db=pubmed&d> [9/2/2549]
- Alpass, F., and Neville, S. (2003). Loneliness, health and depression in older males. *Aging & Mental Health* 7 (3): 212-217.
- Atchey, R. C. (2003). *The social force in later life*. California: Wadworth Publishing Company.
- Barron, C. R., et al. (1994). Marital status, social support, and loneliness in visually impaired elderly people. *Journal of Advanced nursing* 19: 272-280.
- Batchup, L., and Squires, A. (1991). *Nursing edery people*. Edinburgh: Churchill Livingstone.

- Baum, S. K. (1982). *Loneliness in elderly persons :A Practice of adult health nursing*. Philadelphia: C.V.Mosby.
- Birren, J. E., Sloane, R. B., and Cohen, G. D. (1992). *Handbook of Mental Health and ageing*. 2nd ed. California: academic Press.
- Borgmann, E. (2002). Art therapy with three women diagnosed with cancer. *The Art in Psychotherapy* 29 (2002): 245-251.
- Brown ,V. M., et al. (2004). Indoor gardening older adults : effects on socialization, activities of daily living, and loneliness. *Journal of Gerontological Nursing* 30 (10): 34-45.
- Burke, M. M., and Walsh, M. B. (1992). *Gerontologic Nursing : Care of the frail elderly*. St. Louis: Mosby Year Book.
- Callanan, B. (1994). *Art therapy with the frail elderly*[On line]. Available from: [http://ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=retrieve7db=pubmed&d.\[9/2/2549\]](http://ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=retrieve7db=pubmed&d.[9/2/2549]).
- Carroll, L. (2006). The Art of Therapy. *Nuerology Now* 6 :24-27.
- Cohen, J. (1988). *Ststistical power analysis for the behavioral science*. 2nd th. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Coopersminth, S. (1981). *The antecedents of self-esteem*. Polo Alro, CA.: Consulting phychologists press.
- Coopersminth, S. (1984). *SEI: Coopersmith inventories*. 2nd ed. Polo Alro, CA.: Consulting phychologists press.
- Corey, M. S., and Corey, G. (2006). *Group process and Practice Group*. 7thed. The United States of America: Thomson Learning, Inc.
- Creecy, R. F., Berg, W. E. and Wright, R. (1985). Loneliness among the elderly : Causal approach. *Journal of Gerontology* 40 (4): 487-493.
- Cruze, A.D. (1986). On loneliness and the elderly. *Journal of Gerontological Nursing*. 12 (11): 22-27.
- Donaldson, J. M. and Watson, R. (1996). Loneliness in elderly people:an important area for nursing research. *Journal of Advanced nursing* 24: 952-959.

- Ebersole, P. (2002). Loneliness, Compassion, and Nursing. *Geriatric Nursing* 23 (5): 236-237.
- Ebersole, P. and Hess, P. (1995). *Toward Healthy Aging : Human needs and Nursing Response*. St. Louis: Mosby, Inc.
- Ebersole, P., Hess, P., and Luggen, A. S. (2004). *Toward Healthy Aging : Human needs and Nursing Response*. 6th ed. St. Louis: Mosby, Inc.
- Eliopoulos, C. (1997). *Gerontological Nursing*. 4th ed. New York: J.B. Lippincott company.
- Ellis, J. K., and Newlis, E. A. (1994). *Nursing: A Human Needs Approach*. Philadelphia: J.B. Lippincott company.
- Fitcher, C., and Hegge, M. (2000). The elderly women at risk. *American Journal of Nursing* 100 (6): 54-57.
- Fretwell, M. D. (1993). *Nursing Management for the Elderly*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Gomez, G., and Gomez, E. (1993). Depress in the elderly. *Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services* 5 (31): 28-33.
- Hall, M., and Havens., B. (1999). The Effect Of Social Isolation And Loneliness On The Health Of Older Women[On line]. Available from:
file:///A:/SOCIAL%20ISOLATION%20AND%20SOCIAL%20LONELINESS% ...[2005, Dec 15].
- Hay, D. P., et al. (1998). *Practice of Geriatrics*. Philadelphia: W.B. Saunders company.
- Hicks, T. J. (2000). What is your life like now?: Loneliness and elderly individuals residing in nursing homes. *Journal of Gerontological Nursing* 26 (8): 15-20.
- Jacoby, S. (1997). *Psychiatry in the elderly*. New York: Oxford University Press Inc.
- Jones, P. (2005). *The Arts Therapy : A revolution in healthcare*. Great Britain: Brunner–Routledge.
- Kaasa, K. (1998). Loneliness in old age: Psychosocial and health predictors. *Norwegian Journal of Epidemiology* 8 (2): 195-201.
- Karkou, V., and Sanderson, P. (2006). *Arts Therapies*. Great Britain: MPG Books Ltd.
- Kahane, L. (1993). Art for The New Elderly : Cultivating The Seasoned Eye. *MAI* 31 (3): 975.

- Katz, S., et al. (1963). Studies of illness in the aged : The Index of ADL, a standardized measure of biological and psychological function. *Journal of the American medical Association* 185: 9914-9919.
- Kauppinen, H. (1990). Changing perspectives on Older Adults' Mental Abilities and Educational Needs, Implications for Art Education. *Studies in Art education* 31: 99-105.
- Kim, O. (1999). Predictors of loneliness in elderly Korean immigrant woman living in the United States of America. *Journal of Advanced Nursing* 29 (5): 1082-1088.
- Krach, P., et al. (1996). Function status of the oldest-old in a home setting. *Journal of Advanced Nursing* 24 (3): 456-464.
- Leitner, M. J., and Leitner, S. F. (2004). *Leisure in Later Life*. 3rd ed. U.S.A: The Hawerth Press, Inc.
- Liebmann, M. (2004). *Art Therapy for group*. 2nd ed. New York: Brunner-Routledge.
- Lunt, P. K. (1991). The Perceived Causal Structure of Loneliness. *Journal of Personality and Social Psychology* 66: 20-40.
- Lusebrink, V. B. (2004). Art therapy and the Brain: An Attempt to Underlying Processes of Art Expression in Therapy. *Journal of The American Art Therapy* 21(3): 125-135.
- Mahon, N. E. (1982). The relationship of self-disclosure, interpersonal dependency and life changes to loneliness in young adults. *Nursing Research* 31(6): 343-347.
- Marram, G.D. (1978). *The group approach in nursing practice*. 2nd ed. Saint Louis: The C.V. Mosby company.
- McClelland, K. A. (1982). Self-conception and life satisfaction: Integration aged subculture and activity theory. *Journal of Gerontological Nursing* 37: 723-732.
- Miller, F. J. (1992). *Coping with chronic illness overcoming powerlessness*. Philadelphia: F. A. Davis.
- Minardi, H., and Hayes, N. (2003). Nursing older adults with mental health problems: therapeutic intervention- part 1. *Nursing Older People* 15 (6): 22-28.
- Minardi, H., and Hayes, N. (2003). Nursing older adults with mental health problems: therapeutic intervention- part 2. *Nursing Older People* 15 (7): 20-24.

- Mion, L., Frengley, J. D., and Adam, M. (1986). Nursing patients 75 years and older. *Nursing Management* 17: 24-8.
- Mullins, L.C., et al. (1988). An examination of loneliness Among elderly Canadian seasonal residents in Florida. *Journal of Gerontology* 44 (2): 80-86.
- Paice, J., et al. (2002). Relieving symptoms in cancer: Innovative use of expressive art therapy[On line]. Available from:
[http://ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=retrieve7db=pubmed&d\[9/2/2549\]](http://ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=retrieve7db=pubmed&d[9/2/2549])
- Peplau, L. A., and Perlman, D. (1982). *Loneliness: a sourcebook of current theory reseach, and therapy*. USA: Wiley- Interscience publication.
- Pierce, L. L., Wilkinson,L. K., and Anderson, J. (2003). Analysis of the Concept of Aloneness: As Applied to older women being treated for Depressing. *Journal of Gerontological Nursing* 31 (7): 20-25.
- Polit, D. F., and Beck, T. B. (2004). *Nursing research: Principles and methods*. 7th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Roach, S. S. (2001). *Introductory Gerontological Nursing*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Robbins, A., and Linda, B. S. (1976). *Creative Art Therapy*. 2nd th. New York: Brunner/Mazel, Inc.
- Rodgers, B. L. (1989). Loneliness. *Journal of Gerontological Nursing*15 (8): 16-21.
- Russell, D. W. (1996). UCLA loneliness scale (version 3) : reliability, validity, and factor structure. *Journal of Personality Assessment* 66: 20-40.
- Ryan, M. C., and Patterson. J. (1987). Loneliness in the elderly. *Journal of Gerontological Nursing* 13 (5): 7-11.
- Savikko, N., et al. (2005). Predictors and subjective causes of loneliness in an aged population. *Archives of Gerontology and Geriatrics* 41 (3): 223-233.
- Schmid, T. (2005). *Promoting Health Through Creativity For professionals in health, arts and education*. London: Whurr Publishers Ltd.

- Scultz, N. R., and Moore, D. (1984). Loneliness: Correlates, attributions, and coping among older adults. *Personality and Social Psychology Bulletin* 10: 64-77.
- Shultz, C. M. (1993). *Psychosocial Nursing : A Holistic Life- Cycle Approach*. St. Louis: Mosby-Year Book.
- Steiner, D., and Marcopulos, B. (1999). Depression in the elderly. *Nursing Clinics of North America* 26 (3): 585-600.
- Vetter, A. L., Lewis, P. A., and Llewlyn, L. (1999). Supporting elderly dependent people at home. *BMJ* 344: 1290-1292.
- Walsh, S. M., Martin, S. C., and Schmidt, L. A. (2004). Testing the Efficacy of a Creative-Arts Intervention With Family Caregivers of Patients With Cancer. *Journal of Nursing Scholarship* 36 (3): 214-219.
- Wikstrom, B. M. (2000). Visual Arts Dialogues with Elderly persons : Effects on perceived life situation. *Journal of Nursing Management* 8 (1): 31-38.
- Wikstrom, B. M. (2004). Older Adults and The Arts: The Importance of Aesthetic Forms of Expression in Later Life. *Journal of Gerontological Nursing* 30 (9): 30-36.
- Wold, G. (1993). *Basic Geriatric Nursing*. St. Louis: Mosby- Year Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ประคอง อินทรสมบัติ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาริบัติ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุพรรณ ทรัพย์ปลูง คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. แพทย์หญิงพัชรินทร์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง หัวหน้าศูนย์ศิลปะเพื่อการบำบัดและพัฒนา
โครงการจัดการองค์ความรู้เรื่องยาเสพติด

ภาคผนวก ข

หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
หนังสือขออนุญาตใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์
หนังสือขออนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
หนังสือขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เอกสารแจ้งผลพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบริการการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 89825 โทรสาร 89806

ที่ ศช 0512.11 / 2186

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรม ศิลปะแบบกลุ่มต่อความว่าห่วยของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้จึงขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส อาจารย์ประจำสาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง ตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการ วิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. อุทัย อังสุโรจน์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา โทร. 0-2218-9831

ชื่อนิสิต

นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย โทร. 08-1480-7356

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบริการการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 89825 โทรสาร 89806

ที่ ศธ 0512.11/2185

วันที่ ๑ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวญาดารัตน์ บาลง่าย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความว่าเหวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ใคร่ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบวัดความว่าเหว ของ วัลลภา โคลิตานนท์ จากวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมต่อการลดความว่าเหวในผู้สูงอายุ (2542) โดยมี รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตใช้เครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ร.ค.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา โทร. 0-2218-9831

ชื่อนิสิต

นางสาวญาดารัตน์ บาลง่าย โทร. 08-1480-7356

ที่ ศธ 0512.11/ 2336

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิทยกิตติ ชั้น 12 ซอยจุฬา 64
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

29 พฤศจิกายน 2549

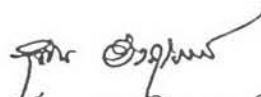
เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิตทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชราบ้านนครปฐม จังหวัดนครปฐม

เนื่องด้วย นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความก้าวหน้าที่ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำนวน 30 คน โดยใช้แบบวัดความก้าวหน้าที่ ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ร.ศ.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

กณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-9825 โทรสาร. 0-2218-9806

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา โทร. 0-2218-9831

ชื่อนิสิต

นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย โทร. 08-1480-7356

ที่ ศธ 0512.11/ 2521

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิทย์กิตติ ชั้น 12 ซอยจุฬา 64
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

22 ธันวาคม 2549

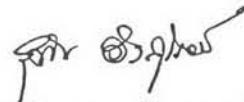
เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เนื่องด้วย นางสาวณาดาร์ตน์ บาลจ่าย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรม ศิลปะแบบกลุ่มต่อความก้าวหน้าที่ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิต ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุวาศนะเวศม์ในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน โดยใช้แบบวัดความ ก้าวหน้าในผู้สูงอายุ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม-8 มีนาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวณาดาร์ตน์ บาลจ่าย ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวาศนะเวศม์ในพระสังฆราชูปถัมภ์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-9825 โทรสาร. 0-2218-9806

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา โทร. 0-2218-9831

ชื่อนิสิต

นางสาวณาดาร์ตน์ บาลจ่าย โทร. 08-1480-7356

เลขที่ใบรับรอง 003/2550

**คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และการใช้สัตว์ทดลองในการวิจัย
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

โครงการวิจัย : ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความวิตกกังวลของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชรา
THE EFFECT OF GROUP-ART ACTIVITIES ON
LONELINESS IN ELDERLY AT HOME FOR THE AGED

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวณัฏฐารัตน์ บาลจ่าย

หน่วยงาน : คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และการใช้สัตว์ทดลองในการวิจัย
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนุมัติในแง่จริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้
23/1/50

.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีดา ทศนประดิษฐ์)

.....เลขานุการ
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล)

รับรองวันที่ 9 มกราคม 2550

วันหมดอายุ 9 กันยายน 2550

ภาคผนวก ค

เอกสารพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการ ผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความว่าเหวของผู้สูงอายุ
ข้าพเจ้า นาย / นาง / นางสาว .....ได้รับทราบจาก
ผู้วิจัยชื่อ นางสาวญาดารัตน์ บาลจ่าย ที่อยู่ 681 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร

ซึ่งได้ลงนามด้านท้ายของหนังสือนี้ ถึงวัตถุประสงค์ ลักษณะ และแนวทางการศึกษาวิจัย
รวมทั้งทราบถึงผลดี ผลข้างเคียง และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ข้าพเจ้าได้ซักถาม ทำความเข้าใจ
เกี่ยวกับการศึกษาดังกล่าวนี้ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้า นาย / นาง / นางสาว.....มีความยินดี เข้าร่วม
การศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยสมัครใจ และอาจถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่
จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ จะไม่มีการเปิดเผยให้กับผู้ที่
ไม่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ข้าพเจ้ายินดีให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่ผู้วิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการศึกษาค้นคว้านี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุแล้วในข้างต้น

..... ลงนาม .....

สถานที่/วันที่

ผู้สูงอายุ

..... ลงนาม .....

สถานที่/วันที่

(นางสาวญาดารัตน์ บาลจ่าย)

ผู้วิจัยหลัก

..... ลงนาม .....

สถานที่/วันที่

(.....)

พยาน

ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
(Participant information sheet)

1. ชื่อโครงการวิจัย ผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อความจำเหวของผู้สูงอายุ
2. ชื่อผู้วิจัยนางสาวญาดารัตน์ บาลจ่าย นิสิตสาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. สถานที่ปฏิบัติงาน หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล 681 ถนนวชิรพยาบาล แขวงสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-2443498, 02-2443499
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-4807356 E-mail : yadarat_b@yahoo.com
4. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้คำยินยอมที่ให้แก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยประกอบด้วยคำอธิบายดังต่อไปนี้
  - 4.1 โครงการนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มต่อการลดความจำเหวของผู้สูงอายุ
  - 4.2 วัตถุประสงค์การวิจัย เปรียบเทียบความจำเหวของผู้สูงอายุก่อนและหลังได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม
  - 4.3 ลักษณะโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบก่อนการทดลอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว วัดก่อนการทดลอง 2 ครั้ง ห่างกัน 4 สัปดาห์ และวัดหลังการทดลอง 2 ครั้ง ห่างกัน 4 สัปดาห์
  - 4.4 โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม ประกอบด้วยการทำกิจกรรมจำนวน 12 ครั้ง ดังนี้
    - ครั้งที่ 1 กิจกรรม "ทักทาย" การสร้างสัมพันธ์ภาพและแรงจูงใจ ระยะเวลา 60 นาที
    - ครั้งที่ 2 กิจกรรม "ทำความรู้จัก" เรียนรู้อุปกรณ์ สร้างความคุ้นเคย กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นของกลุ่ม พัฒนาความรู้พื้นฐานด้านศิลปะ ระยะเวลา 60 นาที
    - ครั้งที่ 3 กิจกรรม "กระดาษน้อยแสนสวย" (ระบายสี) ระยะเวลา 60-90 นาที
    - ครั้งที่ 4 กิจกรรม "ลวดลายสายใย" (ปะติดเศษวัสดุ) ระยะเวลา 60- 90 นาที
    - ครั้งที่ 5 กิจกรรม "ปั้นดินน้ำมันตามแม่แบบ" ระยะเวลา 60-90 นาที
    - ครั้งที่ 6 กิจกรรม "ปั้นดินน้ำมันอย่างอิสระ" ระยะเวลา 60-90 นาที
    - ครั้งที่ 7 กิจกรรม "ภาพพิมพ์จากเศษวัสดุทางธรรมชาติ" ระยะเวลา 60-90 นาที
    - ครั้งที่ 8 กิจกรรม "ประดิษฐ์การ์ดอวยพร" มอบแด่ทหารใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะเวลา 60-90 นาที

- ครั้งที่ 9 กิจกรรม "โมบาย 1" ระยะเวลา 60-90 นาที
- ครั้งที่ 10 กิจกรรม "โมบาย 2" ระยะเวลา 60-90 นาที
- ครั้งที่ 11 กิจกรรม "ประดิษฐ์กรอบรูป" ระยะเวลา 60-90 นาที
- ครั้งที่ 12 กิจกรรม "อ้อลา" ซึ่งเป็นการสิ้นสุดการทำกลุ่ม ระยะเวลา 60-90 นาที
5. รายละเอียดและขั้นตอนของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้รับการปฏิบัติในงานวิจัยนี้ จะคัดเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้
    - 5.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยจะจัดกิจกรรมขึ้นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1- 1½ ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ประกอบด้วย 12 กิจกรรม
    - 5.2 แบบสอบถามประกอบด้วย แบบวัดความจำเหว่ แบบทดสอบสภาพสมองเบื้องต้นฉบับภาษาไทย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
    - 5.3 ผู้วิจัยประเมินระดับความจำเหว่ของผู้สูงอายุ โดยวัดก่อนการเข้าร่วมการวิจัย 2 ครั้ง และวัดหลังได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม 2 ครั้ง
  6. หากท่านมีสงสัย สอบถามเพิ่มเติมได้ และสามารถติดต่อผู้วิจัยในกรณีที่มีปัญหา สามารถติดต่อกับผู้วิจัย คือนางสาวญาดารัตน์ บาลจ่าย ได้ตลอดเวลา หมายเลขโทรศัพท์ 01-4807356 และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์และโทษเกี่ยวข้องกับการวิจัย จะแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบอย่างรวดเร็ว
  7. การเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราที่ประสบปัญหาความจำเหว่
  8. ผู้วิจัยคาดว่าจะไม่มีความเสี่ยงใดๆเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ เพียงแต่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต้องเสียสละเวลาเพียงเล็กน้อยในการเข้าร่วมวิจัย
  9. การวิจัยครั้งนี้ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
  10. จำนวนของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มในการวิจัยครั้งนี้ ประมาณ 30 คน
  11. ผลงานที่ได้จากกิจกรรมของโปรแกรมจะมอบให้กับผู้สูงอายุที่เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ
2. แบบวัดความจำเหวของผู้สูงอายุ จำนวน 24 ข้อ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม

ส่วนที่ 3 เครื่องมือกำกับการทดลอง ประกอบด้วย

1. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์
2. แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

แบบสอบถามผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ
2. แบบวัดความจำเหวของผู้สูงอายุ จำนวน 24 ข้อ

แบบสอบถามผู้สูงอายุ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดความจำเหตุในผู้สูงอายุ จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดเขียนเครื่องหมายลงในช่องว่าง (✓) ที่กำหนดให้ ให้ตรงกับความจริงของผู้สูงอายุ

1. เพศ	( ) ชาย	( ) หญิง
2. อายุ	.....ปี	
3. สถานภาพสมรส	( ) โสด	( ) หม้าย
	( ) คู่	( ) หย่า
	( ) แยกกันอยู่	
4. การศึกษา	( ) ไม่ได้รับการศึกษา	( ) จบการศึกษาชั้น.....
	( ) อื่นๆโปรดระบุ.....	
5. ศาสนา	( ) พุทธ	( ) คริสต์
	( ) อิสลาม	( ) อื่นๆโปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบวัดความว่าเหวในผู้สูงอายุ

คำชี้แจง ข้อความในแบบสอบถามนี้ บรรยายถึงความรู้สึกที่คนโดยทั่วไปจะรู้สึกได้ในบางครั้ง ขอให้ผู้สูงอายุตอบข้อความในแต่ละข้อว่าบ่อยครั้งแค่ไหน ที่ท่านรู้สึกเช่นนี้ ให้ตรงกับความรู้สึกของท่าน ตัวอย่างเช่น

ข้อที่	ความรู้สึก	1	2	3	4
		ไม่เคยเลย	นานๆครั้ง	บ่อย	บ่อยมาก/เป็นประจำ
1.	ท่านรู้สึกมีความสุข				

หากท่านไม่เคยรู้สึกมีความสุขเลย ขอให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เคยเลย"

หากท่านรู้สึกมีความสุขนานๆครั้ง ขอให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "นานๆครั้ง"

หากท่านรู้สึกมีความสุข 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ ขอให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อย"

หากท่านรู้สึกมีความสุขทุกวันหรือเกือบทุกวัน ขอให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อยมาก/เป็นประจำ"

ข้อ ร.	ความรู้สึก	1 ไม่เคย เลย	2 นาน ๆ ครั้ง	3 บ่อย	4 บ่อยมาก/ เป็นประจำ
*1	ท่านรู้สึกว่าท่านเข้ากันได้ดีกับคนรอบข้าง				
2	ท่านรู้สึกว่าท่านไม่มีเพื่อน				
3	ท่านรู้สึกว่าไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปหาใครดี				
4	ท่านรู้สึกว่าเหมือนอยู่ตัวคนเดียว				
*5	ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน				
*6	ท่านรู้สึกว่าตัวท่านมีอะไรส่วนมากที่คล้ายกับคนรอบข้าง				
7	ท่านรู้สึกว่าท่านไม่สนิทกับใครอีกแล้ว				
8	ท่านรู้สึกว่าความสนใจและความคิดของท่านไม่ตรงกับคนคนรอบข้าง				
*9	ท่านรู้สึกว่าอยากพบปะ พูดจาและผูกมิตรกับผู้อื่น				
*10	ท่านรู้สึกสนิทสนมกับคนอื่น				
11	ท่านรู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง				
12	ท่านรู้สึกว่าความสัมพันธ์ของท่านกับคนอื่นไม่มีความหมาย				
13	ท่านรู้สึกว่าไม่มีใครรู้จักท่านอย่างแท้จริง				

ข้อ ที่	ความรู้สึก	1 ไม่เคย เลย	2 นาน ๆ ครั้ง	3 บ่อย	4 บ่อยมาก/ เป็นประจำ
14	ท่านรู้สึกโดดเดี่ยว				
*15	ท่านรู้สึกว่าท่านหาเพื่อนได้เสมอเมื่อ ท่านต้องการ				
17	ท่านรู้สึกว่ามีคนอยู่รอบข้าง แต่กลับ ไม่เข้าใจท่าน				
*18	ท่านรู้สึกว่ามีคนที่ท่านสามารถหารือ ด้วยได้				
*19	ท่านรู้สึกว่ามีคนที่ท่านสามารถหัน หน้าไปปรึกษาได้				
20	ท่านรู้สึกว่าไม่มีเรื่องจะคุยกับคนรอบ ข้าง				
21	ท่านรู้สึกว่าไม่อยากสูงลิ้งกับใคร				
22	ท่านรู้สึกว่าคนรอบข้างชอบนินทา ท่าน				
23	ท่านรู้สึกว่าไม่อยากพูดกับคนอื่น เพราะไม่ต้องการมีเรื่อง				
24	ท่านรู้สึกว่าอยากเก็บความไม่สบาย ใจไว้เอง โดยไม่เล่าให้ผู้อื่นฟัง				

หมายเหตุ : ข้อความที่มีเครื่องหมาย * ให้คะแนนกลับกัน คือ

1=4 , 2=3 , 3=2 , 4=1

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม

โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม

การจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม จะจัดกิจกรรมขึ้นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 - 1½ ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง เนื่องจากได้มีการศึกษาพบว่า เป็นระยะที่เหมาะสมต่อการทำกลุ่มกิจกรรมในผู้สูงอายุ โปรแกรมศิลปะแบบกลุ่มประกอบด้วยการทำกิจกรรมจำนวน 12 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 กิจกรรม "ทักทาย"
- ครั้งที่ 2 กิจกรรม "ทำความรู้จัก"
- ครั้งที่ 3 กิจกรรม "กระถางน้อยแสนสวย"
- ครั้งที่ 4 กิจกรรม "ลวดลายสวยใย"
- ครั้งที่ 5 กิจกรรม "ปั้นดินน้ำมันตามแม่แบบ"
- ครั้งที่ 6 กิจกรรม "ปั้นดินน้ำมันอย่างอิสระ"
- ครั้งที่ 7 กิจกรรม "ภาพพิมพ์จากเศษวัสดุทางธรรมชาติ"
- ครั้งที่ 8 กิจกรรม "ประดิษฐ์การ์ดอวยพรมอบแด่ทหารใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้"
- ครั้งที่ 9 กิจกรรม "โมบาย 1"
- ครั้งที่ 10 กิจกรรม "โมบาย 2"
- ครั้งที่ 11 กิจกรรม "ประดิษฐ์กรอบรูป"
- ครั้งที่ 12 กิจกรรม "อำลา" สิ้นสุดการทำกลุ่ม

ตัวอย่างคู่มือโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ

โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม สำหรับผู้สูงอายุ

ญาตารัตน์ บาลง่าบ
 นิสิตปริญญาโทบัณฑิต
 คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราพร เกตพิชฌิวฒนา

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ภาวะประชากรผู้สูงอายุ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ผู้สูงอายุถูกรวบรวบปล่อยให้อยู่ตามลำพังทั้งในชนบทและในสังคมเมืองเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งวัยสูงอายุเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งปัญหาความว่าเหว่ จึงอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดความว่าเหว่มากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ และสามารถจะคาดคะเนได้ว่ามีอุบัติการณ์การเกิดค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเรื่อยๆหากไม่มีบุคคลใดตระหนักถึงความสำคัญในการจะแก้ไขหรือบรรเทาความว่าเหว่ของผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาความว่าเหว่ของผู้สูงอายุและผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น จึงสนใจศึกษาหาแนวทาง วิธีการแก้ไขและช่วยเหลือเพื่อลดระดับความว่าเหว่ของผู้สูงอายุ โดยการใช้นำโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบำบัดเสริมทางการพยาบาล (Complementary therapy in nursing) ที่สามารถนำมาชดเชยขางวงจรความว่าเหว่ของผู้สูงอายุได้ อีกทั้งกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มส่งผลดีต่อผู้สูงอายุทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ได้ระบายความรู้สึกนึกคิด กระตุ้นประสาทสัมผัส พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และเรียนรู้ในการเข้าสังคมอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวให้เกิดความสมดุลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างสมศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์และสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดแล้วนั้น ย่อมทำให้ผู้สูงอายุ "สูงวัยอย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีสุข" สอดคล้องกับเป้าหมายในการดูแลผู้สูงอายุ ที่มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

ญาดาร์ตน์ บาลจ่าย

ผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
หลักสำคัญของโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ	1
แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ	2
หลักการเลือกกิจกรรมศิลปะสำหรับผู้สูงอายุ	2
ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ	3
บทบาทของผู้นำ	4
ข้อควรตระหนักในการทำกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มกับผู้สูงอายุ	5
กิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ	7
บทสรุป	43
เอกสารอ้างอิง	44

โปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม

ณ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวาระวศม ๑. พระนครศรีอยุธยา

กลุ่มที่ 1 มีสมาชิกจำนวน 10 คน

1. คุณพรพรรณ
2. คุณจำเนียร
3. คุณเทียน
4. คุณอารีย์ (คุ่ม)
5. คุณนพพันธ์
6. คุณสมบุญอยู่
7. คุณอารีย์
8. คุณน้อย
9. คุณศรีจันทร์
10. คุณระเบียบ

กลุ่มที่ 2 มีสมาชิกจำนวน 11 คน

1. คุณเรือนทิพย์
2. คุณจุฑารัตน์
3. คุณอาภา
4. คุณศะรินทร์
5. คุณยุพา
6. คุณเฉลิมศรี
7. คุณน้อย
8. คุณทองป่วน
9. คุณเสมอ
10. คุณสงวน
11. คุณทองชุบ

กลุ่มที่ 3 มีสมาชิกจำนวน 8 คน

1. คุณเขาว์
2. คุณสมชาย
3. คุณประสงค์
4. คุณสมศักดิ์
5. คุณสมพงษ์
6. คุณบุญสม
7. คุณบุญธรรม
8. คุณเจริญ

*****หมายเหตุ*****

จัดกิจกรรมทุกวันจันทร์ และวัน
พฤหัสบดี

กลุ่มที่ 1 เวลา 9.00 น. - 10.30 น.

กลุ่มที่ 2 เวลา 12.30 น. - 14.00 น.

กลุ่มที่ 1 เวลา 14.30 น. - 16.00 น.

สถานที่ ห้องประชุมเล็ก
บ้านจันทร์เพ็ญ

ตัวอย่างแผนการดำเนินโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ

โดย

ญาดารัตน์ บาลจ่าย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2550

แผนการดำเนินโปรแกรมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ

ครั้งที่ 1	กิจกรรม "ทักษทาย"
กลุ่มเป้าหมาย	ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราที่มีความจำเหวในระดับปานกลางถึงสูง
ระยะเวลา	60 นาที

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับผู้สูงอายุ และระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเอง
2. เพื่อศึกษาเรียนรู้ถึงบุคลิกลักษณะและข้อจำกัดของผู้สูงอายุแต่ละท่านที่เป็นสมาชิกกลุ่ม
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ทำความรู้จักกัน เกิดแรงจูงใจและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หลังสิ้นสุดกิจกรรมที่ 1 ผู้สูงอายุสามารถ

1. ผู้สูงอายุสามารถบอกชื่อสมาชิกในกลุ่มและผู้นำกลุ่มได้
2. ผู้สูงอายุสามารถบอกวัตถุประสงค์ และลักษณะของโปรแกรมได้

การประเมินผล

ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม ความสนใจ และการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตลอดจนการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 1 ใช้เวลาประมาณ 60 นาที

เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	สื่อการสอน	เวลา	ประเมินผล
<p><u>ขั้นที่ 1 สร้างสัมพันธภาพและความคุ้นเคย</u></p> <p><u>วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม</u></p> <p>1. เพื่อให้ผู้สูงอายุลดความหวาดโดยใช้นแนวทางคือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้แก่การทำกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม</p> <p>2. เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง</p> <p><u>ประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม</u></p> <p>1. พัฒนาด้านร่างกาย ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ประสาทสัมผัส</p> <p>2. พัฒนาด้านจิตใจ ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลาย รู้จักควบคุมอารมณ์ภายใต้กรอบของเหตุผล ยอมรับสภาพทั่วไปและข้อจำกัดของตนเอง รู้สึกมีค่าในตนเอง คลายความเหงา ความหวาด</p> <p>3. พัฒนาด้านสังคม เรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รับรู้บทบาทการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม</p>	<p>1) สมาชิกในกลุ่มนั่งเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากัน สมาชิกทุกคนติดป้ายชื่อ</p> <p>2) ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยกล่าวทักทาย แนะนำตนเอง และประวัติโดยย่อ ด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน สมาชิกในกลุ่มทุกคนสามารถมองเห็นริ้วฝีปากของผู้นำกลุ่ม สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและอบอุ่น ด้วยท่าทีการปฏิบัติที่อบอุ่น อ่อนโยน ให้เกียรติจากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตัว พร้อมประวัติของตนเองสั้นๆ</p> <p>3) พุดคุยสร้างสัมพันธภาพโดยการซักถามความเป็นอยู่โดยทั่วไป เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความรู้สึกไว้วางใจ</p> <p>4) แนะนำสถานที่ ห้องน้ำ ให้สมาชิกทุกคนได้รับทราบ พร้อมทั้งแนะนำการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน</p>	<p>เก้าอี้นั่งจัด เป็นวงกลม</p> <p>ป้ายชื่อประมาณ 10 อัน</p> <p>ตัวอย่างผลงานศิลปะในรูปแบบต่างๆ</p>	<p>10 นาที</p> <p>10 นาที</p> <p>10 นาที</p>	<p>จากการสังเกต</p> <p>พฤติกรรม</p> <p>ท่าทางความสนใจของสมาชิก</p> <p>และการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น</p>

เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	สื่อการสอน	เวลา	ประเมินผล
	<p>5) แจ้งให้สมาชิกทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม และประโยชน์ที่จะได้รับ</p> <p>6) เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยอย่างอิสระ ผู้วิจัยตอบคำถามของสมาชิกด้วยท่าทีที่เป็นมิตร และตอบคำถามของสมาชิกให้เกิดความกระจ่างชัดเจนทุกข้อคำถาม</p> <p>7) นัดหมาย วัน เวลา ในการทำกิจกรรมครั้งที่ 2 ให้สมาชิกทุกคนทราบโดยทั่วกัน</p>		<p>15 นาที</p> <p>15 นาที</p>	

ส่วนที่ 3 เครื่องมือกำกับการทดลอง ประกอบด้วย

1. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์
2. แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

คำชี้แจง

แบบวัดนี้ต้องการให้ท่านประเมินลักษณะนิสัย ความคิดและความรู้สึกบางประการของตัวท่านเองในด้านต่างๆว่า โดยทั่วไปมีลักษณะแบบนั้นหรือไม่ แต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละท่านย่อมมีลักษณะนิสัย หรือมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ไม่เหมือนกัน จึงขอให้พิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ข้อความ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านรู้สึกอึดอัดใจเมื่อต้องพูดหรือแสดงความคิดเห็นต่อหน้ากลุ่มคนมากๆ		
2. มีหลายอย่างในตัวท่านที่อยากจะเปลี่ยนถ้าหากเป็นไปได้		
3. ท่านสามารถทำใจได้ง่าย		
4. ท่านมีเรื่องสนุกสนานมากมายที่ชวนให้ใครๆอยากคุยด้วย		
5. ท่านรู้สึกหงุดหงิดใจเมื่อได้รับการตำหนิ		
6. ท่านต้องปรับตัวอยู่นานมากให้เคยชินกับสิ่งใหม่		
7. ท่านเป็นคนที่น่าชื่นชม ยกย่องในหมู่เพื่อนๆ		
8. ท่านมักจะได้รับความรัก และเอาใจใส่กับคนอื่นๆในบ้านพักฯ เสมอ		
9. ต้องมีคนคอยบอกท่านว่าท่านต้องทำอะไรบ้าง		
10. ท่านมักทำตามคนที่มีอำนาจเหนือกว่าท่านเสมอ		
11. ผู้ปกครองและเพื่อนๆคาดหวังในตัวท่านมากเกินไป		
12. เป็นตัวท่านนี้มันยากพอๆ		
13. ขณะนี้ท่านรู้สึกว่าชีวิตลำบากจนวุ่นวาย		

ข้อความ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
14. เพื่อนๆและเจ้าหน้าที่ในบ้านพักฯ เข้าใจท่านดี		
15. เมื่อมีอะไรจะพูดท่าน ท่านกล้าที่จะพูดตรงๆ		
16. บ่อยครั้งที่ท่านอยากออกไปจากบ้านพักฯ		
17. ท่านหน้าตาไม่ค่อยดีเมื่อเทียบกับคนส่วนมาก		
18. ท่านรู้สึกว่าคุณค่าตัวเองต่ำ้อย		
19. บ่อยครั้งที่ท่านรู้สึกหงุดหงิดกับงานที่ทำเป็นประจำในบ้านพักฯ		
20. ท่านรู้สึกว่าเพื่อนคนอื่นๆ ได้รับความชื่นชมมากกว่าท่าน		
21. ท่านรู้สึกว่าใครๆ ในบ้านพักฯ กำลังเคียดแค้นท่าน		
22. บ่อยครั้งที่ท่านรู้สึกท้อแท้ในสิ่งที่ทำ		
23. ท่านรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถน้อยกว่าคนอื่นๆ		
24. บ่อยครั้งที่ท่านอยากจะเป็นคนอื่น		
25. ท่านไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้ใครได้		

ภาคผนวก ง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย

การคำนวณหาความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของ เครื่องมือในแต่ละชุด ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน (Coefficient of Internal Consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีสูตร ดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากรอม 2547: 236)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{St} \right]$$

เมื่อ	α	คือ ค่าความคงที่ภายใน
	n	คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
	Si^2	คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	St^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

2.1 ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	คือ ค่าร้อยละ
	f	คือ ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	คือ จำนวนรวมทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ ค่าเฉลี่ย
	ΣX	คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$SD. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว
	ΣX^2	คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	คือ จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก จ

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล มีการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ ก่อนการทดลอง ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ส่วนที่ 2 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ หลังการทดลอง ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคะแนนความว่าเหวของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนความว่าเหวของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองครั้งที่ 1 ก่อนการทดลองครั้งที่ 2 หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2

ส่วนที่ 1 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ ก่อนการทดลองด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 5 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ ก่อนการทดลองครั้งที่ 1 ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนน ว่าเหว 1
N		29
Normal	Mean	68.72
Parameters(a,b)	Std. Deviation	8.481
Most Extreme	Absolute	.118
Differences	Positive	.118
	Negative	-.070
Kolmogorov-Smirnov Z		.635
Asymp. Sig. (2-tailed)		.814

a Test distribution is Normal.

b Calculated from data.

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุก่อนการทดลองครั้งที่ 1 มีการแจกแจงแบบปกติ

ตารางที่ 6 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ ก่อนการทดลองครั้งที่ 2 ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนน ว่าเหว2
N		29
Normal	Mean	71.17
Parameters(a,b)	Std. Deviation	7.677
Most Extreme	Absolute	.129
Differences	Positive	.129
	Negative	-.123
Kolmogorov-Smirnov Z		.693
Asymp. Sig. (2-tailed)		.723

a Test distribution is Normal.

b Calculated from data.

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุก่อนการทดลองครั้งที่ 2 มีการแจกแจงแบบปกติ

ส่วนที่ 2 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ หลังการทดลองด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 7 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ หลังการทดลองครั้งที่ 1 ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนน ว่าเหว3
N		29
Normal	Mean	43.76
Parameters(a,b)	Std. Deviation	3.823
Most Extreme	Absolute	.194
Differences	Positive	.194
	Negative	-.107
Kolmogorov-Smirnov Z		1.047
Asymp. Sig. (2-tailed)		.223

a Test distribution is Normal.

b Calculated from data.

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุหลังการทดลองครั้งที่ 1 มีการแจกแจงแบบปกติ

ตารางที่ 8 การทดสอบการแจกแจงของคะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุ หลังการทดลองครั้งที่ 2 ด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนน ว่าเหว ^a
N		29
Normal	Mean	45.03
Parameters(a,b)	Std. Deviation	3.268
Most Extreme	Absolute	.228
Differences	Positive	.228
	Negative	-.108
Kolmogorov-Smirnov Z		1.230
Asymp. Sig. (2-tailed)		.097

a Test distribution is Normal.

b Calculated from data.

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนความว่าเหวของผู้สูงอายุหลังการทดลองครั้งที่ 2 มีการแจกแจงแบบปกติ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคะแนนความไว้หวัของลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความไว้หวัของลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองครั้งที่ 1, 2 และหลังการทดลองครั้งที่ 1, 2

N= 29	คะแนนความไว้หวัก่อนการทดลอง		คะแนนความไว้หวัก่อนการทดลอง	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
1	70	69	42	41
2	65	69	42	42
3	72	75	44	46
4	68	61	42	43
5	75	79	40	47
6	57	66	42	39
7	64	73	41	44
8	55	62	47	42
9	80	69	44	43
10	75	80	51	45
11	83	84	47	45
12	65	70	42	44
13	65	68	45	43
14	70	73	53	51
15	60	55	39	44
16	86	81	47	49
17	79	78	51	50
18	55	67	40	45
19	60	62	44	47
20	72	64	40	45

ตารางที่ 9 (ต่อ)

N= 29	คะแนนความไว้หวัก่อนการทดลอง		คะแนนความไว้หวัก่อนการทดลอง	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
21	65	63	43	49
22	63	66	41	43
23	79	84	46	55
24	72	78	41	45
25	62	66	47	44
26	75	78	39	42
27	58	82	42	44
28	66	67	48	45
29	74	78	39	46
รวม	1990	2064	1269	1306
Mean	68.72	71.17	43.76	45.03
S.D.	8.48	7.67	3.82	3.26
ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนความจำเหวของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองครั้งที่ 1 ก่อนการทดลองครั้งที่ 2 หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเหวของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองครั้งที่ 1, 2 และหลังการทดลองครั้งที่ 1, 2 โดยใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
TIME	Sphericity	19044.345	3	6348.115	258.084	.000
	Assumed					
	Greenhouse-Geisser	19044.345	2.121	8978.724	258.084	.000
	Huynh-Feldt	19044.345	2.300	8281.689	258.084	.000
	Lower-bound	19044.345	1.000	19044.345	258.084	.000
Error(TIME)	Sphericity	2066.155	84	24.597		
	Assumed					
	Greenhouse-Geisser	2066.155	59.389	34.790		
	Huynh-Feldt	2066.155	64.388	32.089		
	Lower-bound	2066.155	28.000	73.791		

ตารางที่ 11 ทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนระหว่างคะแนนความจำเหว (Homogeneity of variance test) ของกลุ่มตัวอย่าง จากการประเมินก่อนการทดลอง 2 ครั้ง และหลังการทดลอง 2 ครั้งด้วย Levene test ที่ระดับนัยสำคัญ .05

Test of Homogeneity of Variances

ค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเหว

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
15.278	3	112	.000

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเหวของกลุ่มตัวอย่างระหว่าง ก่อนการทดลองครั้งที่ 1 ก่อนการทดลองครั้งที่ 2 หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Pairwise comparison) ซึ่งทดสอบโดย Dunnett's T3 test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เนื่องจากข้อมูลระหว่างกลุ่มมีความแปรปรวนไม่เท่ากัน

Dependent Variable: ค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเหว

Dunnett T3

(I) ค่าเฉลี่ย คะแนน ความจำเหว	(J) ค่าเฉลี่ย คะแนน ความจำเหว	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Pretest 1	Pretest 2	-2.45	2.124	.818	-8.23	3.34
	Posttest 1	24.97(*)	1.727	.000	20.19	29.74
	Posttest 2	23.69(*)	1.688	.000	19.01	28.37
Pretest 2	Pretest 1	2.45	2.124	.818	-3.34	8.23
	Posttest 1	27.41(*)	1.593	.000	23.02	31.80
	Posttest 2	26.14(*)	1.549	.000	21.85	30.43
Posttest 1	Pretest 1	-24.97(*)	1.727	.000	-29.74	-20.19
	Pretest 2	-27.41(*)	1.593	.000	-31.80	-23.02
	Posttest 2	-1.28	.934	.679	-3.82	1.27
Posttest 2	Pretest 1	-23.69(*)	1.688	.000	-28.37	-19.01
	Pretest 2	-26.14(*)	1.549	.000	-30.43	-21.85
	Posttest 1	1.28	.934	.679	-1.27	3.82

Based on observed means.

* The mean difference is significant at the .05 level.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวณาดาร์ตน์ บาลจ่าย เกิดวันที่ 16 มีนาคม 2518 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2540 ผ่านการศึกษาระดับหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ จากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ในปี พ.ศ. 2546 ปฏิบัติงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 6ว. หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 - ปัจจุบัน